

Konu: Ruhsal İnsan
Yazı: 05

Ermış kişi İsmail Emre

Doç. Dr. Haluk Berkmen

İsmail Emre 1900 – 1970 yılları arasında yaşamış bir Anadolu bilgesi, mistik bir şairdir. Adana'da doğmuş ve pek az okula gitmiştir. Söylediđi şiirler içten doğan sezgi, aşk ve bilgelik içerdiklerinden onlara **Doğuş** denmiştir.

İsmail Emre şiir söylerken kendinde değildir, yani ne söylediğinden kendisinin de haberi yoktur. Ağzından çıkan sözleri kulağı işitmez. O söylerken, yanındaki kişi söylenen şiiri yazarsa ne ala, aksi halde, söylenen şiir yok olup gider.

Şiirleri Doğan Basımevi tarafından 1965 yılında **DOĞUŞLAR** başlığı altında basılmıştır. Bu doğuşlarda Tanrı aşkını ve kendi ruh âlemini aktarmıştır. İşte birkaç örnek:

Hak düşürdü ateşe,
Âşıklar sende pişe;
Ateşi âşika ver,
İçi, dışı ilişe. (İlişmek = tutuşmak, alevlenmek, yanmak)

Aşıksan ulaşa,
Aşkı olanlar taşa, (taşa= taşsın)
Bu kazanda kaynayan,
Gün gelir, çıkar başa. (çıkır başa = arzusu gerçekleşir)

Âşık olup dursalar,
Aşk sırrını sorsalar,
Mutlak seni görürler
Canı, teni koysalar. (koysalar = bir yana bıraksalar)

Sebep budur, görmezler;
Görene can vermezler;
Sen aşkını vermezsen
Kullar sana ermezler. (ermek = ulaşmak)

Haramdır bize eller (el = yabancı)
Dosttan kokuyor güller;
Ârife tarif eder,
Bütün söyleyen diller.

Bir diğer doğuşunda Allah'a olan yakınlığını "sen" şeklinde belirtiyor.

Gördüm canı bıraktım,
Ben sana senden baktım;
Varım, yoğum hep sensin,
Senin için canı yaktım.

Ben bu canı niderim (niderim = ne ederim)
Yine sana giderim;
Ben burada ekildim,
Senden geldi biderim (Bider = tohum)

Biderim geldi senden,
Görünce geçtim tenden, (ten = beden)
Doğruca haber aldım
Gelip geri gidenden.

Kimse duymaz adını,
Âşık bilir tadını,
O yüzü gören âşık,
Hiç anmaz muradını. (murat = istek)

Yokolup da görmeli,
O Dostu görür velî;
Doğrusunu diyeyim:
Candır Yâr'ın bedeli.

Ölüme olan razı,
Ordan alır murazı; (muraz = murat, istek, arzu)
Ölümlle arayana
Görünür bazı bazı.

Âşıka yok duvağı, (duvak = örtü)
Parlar yüzünün ağı,
Emre daim kesiyor
Kalbde biten budağı.

**Bu denizde olmaz kum,
Âşık isen Hakkı um.
Müşahede istersen,
İçindedir, gözün yum.**

**Çalışıp eyle talep;
Böyle ediyorlar hep.
Görüp de hayran olan
Kullanamaz mürekkep.**

**Gidenler böyle gitmiş,
Bu ilim böyle bitmiş;
Canı burda terkeyle,
Kanunu böyle imiş.**

**Canı burda bırakmış,
Yanmış da Yâra bakmış.
İsrafil "sûr" vurunca
Bütün ölüler kalkmış.**

**Dost el vurunca "sûr"a,
Ölüler kalkıp dura;
Emre, sen âşık isen,
Durmalsın huzura.**

Ruhsal dünya ile fizik dünya arasında gidip-gelenler bazen bunalım bazen de mutluluk duyarlar. Aynı durumları İsmail Emre de yaşamıştır.

**Dem gelir olurum harmanda dâne
Dem gelir sığamam iki cihane
Dem gelir olurum zerreden zerre,
O hâl kavuşturur, beni Râhman'a**

**Dem gelir de olur her yer karanlık
Dem gelir de olur bu gönlüm ılık,
Dem gelir düşerim ayak altına,
Dem gelir olurum Hâlik'i Hâlik (Hâlik = Helâk olan, yok olan)**

**Dem gelir olurum alilden alil (alil = hasta)
Dem gelir olurum her şeyden zelil (zelil = alçak)
Dem gelir ararım Dost'un izini
Dem gelir olurum Mevlâ'ya delil.**

Dem gelir ederim kendimi gaip (gaip = kaybetmek)
Dem gelir olurum her şeye sahip
Dem gelir her sırlar olur aşikâr
Görürsem bir tohum, gelir acayip.

İsmail Emre olgunluk yaşına eriştiğinde İnsan-ı Kâmil mertebesine (olgunlaşmış, saflaşmış bir benlik boyutuna) ulaşmıştır. 1960 yılında Müncibe Gürgün hanım tarafından kayda geçirilmiş olan bu doğuşu her şeyi apaçık söylüyor.

Bilmem ne oldu canım?
Ateş kesti kanım.
Cennet-i âlâ mıdır?
Gül açıldı her yanım.

Gözlerin bana bakar,
Canlıdır, ölmez, kokar.
Bir ateştir gönlümde,
Kül oldum, yine yakar.

N'oldu bu başımıza?
Bütün yoldaşımıza.
Zemmetse cümle âlem, (zemmetmek = yermek)
Gidiyor hoşumuza.

Bizim değildir bu can,
Geriye aldı Rahman.
Bir dakika ayrılmaz,
Bilmeyen sanır: insan.

Huyumuz oldu melek,
Alamaz-oldu Felek.
Emre, böyle bir kânun,
Kolay mı seni görmek?